

Uhanalaiset eurooppalaiset kielet ja kielellinen monimuotoisuus Euroopan unionissa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 11. syyskuuta 2013 uhanalaisista eurooppalaisista kielistä ja kielellisestä monimuotoisuudesta Euroopan unionissa (2013/2007(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan ja 3 artiklan 3 kohdan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohdan ja 22 artiklan,
- ottaa huomioon komission teettämän Euromosaic-tutkimuksen, jonka mukaan jotkin eurooppalaiset kielet ovat katoamassa, koska niitä ei pystytä suojelemaan nykyisillä toimilla,
- ottaa huomioon aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta 17. lokakuuta 2003 tehdyn Unescon yleissopimuksen, joka kattaa suulliset perinteet ja ilmaisutavat ja jossa kieli nähdään aineettoman kulttuuriperinnön välittäjänä,
- ottaa huomioon kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä 20. lokakuuta 2005 tehdyn Unescon yleissopimuksen,
- ottaa huomioon Unescon laatiman kartaston maailman uhanalaisista kielistä,
- ottaa huomioon 18. maaliskuuta 2010 pidetyn Euroopan neuvoston paikallis- ja aluehallinnon kongressin vähemmistökielistä antaman päätöslauselman vähemmistökielistä alueellisen kehityksen voimavarana ”Minority languages – an asset for regional development”(301/2010)¹,
- ottaa huomioon Euroopan neuvoston raportin 12423/2010, päätöslauselman 1769/2010 ja suosituksen 1944/2010,
- ottaa huomioon 18. syyskuuta 2008 annetun komission tiedonannon ”Monikielisyys: Euroopan voimavara ja samalla myös yhteinen sitoumus” (COM(2008)0566),
- ottaa huomioon 18. joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksen elinikäisen oppimisen avaintaidoista²,
- ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon ”Historiallisten kielivähemmistöjen suojeleminen ja niiden aseman kehittäminen – Lissabonin sopimus”³,
- ottaa huomioon neuvoston 21. marraskuuta 2008 antaman päätöslauselman Euroopan

¹ <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1671947&Site=DC>.

² EUVL L 394, 30.12.2006, s. 10.

³ EUVL C 259, 2.9.2011, s. 31.

monikielisyysstrategiasta¹,

- ottaa huomioon Euroopan neuvoston alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskevan eurooppalaisen peruskirjan, joka avattiin allekirjoittamista varten 5. marraskuuta 1992,
 - ottaa huomioon kielellisten oikeuksien yleismaailmallisen julistuksen vuodelta 1996,
 - ottaa huomioon kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen vuodelta 1995,
 - ottaa huomioon 14. tammikuuta 2004 antamansa päätöslauselman ”Kulttuurisen monimuotoisuuden säilyttäminen ja edistäminen: Euroopan alueiden rooli ja kansainvälisten järjestöjen, kuten Unescon ja Euroopan neuvoston rooli”² ja 4. syyskuuta 2003 antamansa päätöslauselman ”Suositukset komissiolle alueellisista ja vähemmän käytetyistä eurooppalaisista kielistä – vähemmistökielet Euroopan unionissa laajentumiseen ja kulttuurin monimuotoisuuteen liittyen”³,
 - ottaa huomioon alue- ja paikallisviranomaisten roolista Euroopan yhdentymisessä 14. tammikuuta 2003 antamansa päätöslauselman⁴, jossa viitataan kielelliseen monimuotoisuuteen Euroopassa,
 - ottaa huomioon 24. maaliskuuta 2009 antamansa päätöslauselman ”Monikielisyys: Euroopan voimavara ja samalla myös yhteinen sitoumus”⁵,
 - ottaa huomioon 25. syyskuuta 2008 antamansa päätöslauselman kansalaismediasta Euroopassa⁶,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,
 - ottaa huomioon kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan mietinnön (A7-0239/2013),
- A. katsoo, että Lissabonin sopimus antaa aiempaa paremmat mahdollisuudet suojella ja edistää kaikin puolin Euroopan unionin kulttuurista ja kielellistä perintöä;
- B. toteaa, että kielellinen ja kulttuurinen monimuotoisuus on yksi unionin perusperiaatteista, joka vahvistetaan myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan 22 artiklassa: ”unioni kunnioittaa kulttuurista, uskonnollista ja kielellistä monimuotoisuutta”,
- C. ottaa huomioon, että kielellinen monimuotoisuus tunnustetaan kansalaisten oikeudeksi perusoikeuskirjan 21 ja 22 artiklassa, mikä tarkoittaa sitä, että yhden kielen yksinomaisuuden tavoite rajoittaa ja loukkaa unionin perusarvoja;
- D. katsoo, että uhanalaisia kieliä olisi pidettävä osana Euroopan kulttuuriperintöä eikä välineenä toteuttaa poliittisia, etnisiä tai alueellisia pyrkimyksiä;

¹ EUVL C 320, 16.12.2008, s. 1.

² EUVL C 92 E, 16.4.2004, s. 322.

³ EUVL C 76 E, 25.3.2004, s. 374.

⁴ EUVL C 38 E, 12.2.2004, s. 167.

⁵ EUVL C 117 E, 6.5.2010, s. 59.

⁶ EUVL C 8 E, 14.1.2010, s. 75.

- E. katsoo, että kaikki eurooppalaiset kielet ovat yhtä arvokkaita ja huomionarvoisia ja ne ovat myös erottamaton osa eurooppalaisia kulttuureja ja sivilisaatioita ja ihmiskunnan rikkaus;
- F. katsoo, että yhtenäiset monikieliset yhteiskunnat, joissa kielellisestä monimuotoisuudesta huolehditaan demokraattisella ja kestäväällä tavalla, edistävät moniarvoisuutta ja ovat avoimempia ja niillä on paremmat mahdollisuudet osaltaan luoda kielellisen monimuotoisuuden mukanaan tuomaa rikkautta;
- G. katsoo, että jokainen kieli, uhanalaiset kielet mukaan lukien, ilmentää sitä historiallista, yhteiskunnallista ja kulttuurista tietämystä ja osaamista ja sitä mentaliteettia ja erityistä luovuutta, joihin unionin rikkaus ja monimuotoisuus ja eurooppalainen identiteetti perustuvat; toteaa, että maan kielellinen monimuotoisuus ja uhanalaisten kielten olemassaolo olisi nähtävä voimavarana eikä rasitteena ja niitä olisi tuettava ja edistettävä;
- H. toteaa, että Unescon uhanalaisten kielten kartastossa kielen määrittely uhanalaiseksi tapahtuu yhden tai useamman seuraavan tieteellisen kriteerin täyttymättä jäämisen tai vaillinaisen täyttymisen perusteella: kielen siirtyminen sukupolvelta toiselle, kielen puhujien absoluuttinen määrä, kielen puhujien osuus kokonaisväestöstä, kielen käyttö erilaisissa julkisissa ja yksityisissä yhteyksissä, kielen kyky mukautua uuteen mediaan, kielen oppimis- ja opetusmateriaalin saatavuus, julkisen vallan ja instituutioiden suhtautuminen kieleen ja kielipolitiikka, mukaan lukien kielen virallinen asema ja käyttö virallisissa yhteyksissä, kieliyhteisön suhtautuminen omaan kieleensä ja dokumentaation tyyppi ja laatu;
- I. toteaa, että vuonna 2005 tehdyn kulttuurista moninaisuutta koskevan Unescon yleissopimuksen mukaisesti jäsenvaltiot voivat toteuttaa toimenpiteitä, joilla suojellaan kulttuuritoimintoja, -hyödykkeitä ja -palveluja, sekä toimenpiteitä, jotka koskevat näissä toiminnoissa, hyödykkeissä ja palveluissa käytettävää kieltä, jotta voidaan edistää kulttuuri-ilmajujen moninaisuutta sekä sopimuspuolten alueella että kansainvälisissä sopimuksissa;
- J. toteaa, että Euroopan neuvoston alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskevaa eurooppalaista peruskirjaa, jonka 16 unionin jäsenvaltiota on ratifioinut, voidaan käyttää sekä uhanalaisten kielten suojelun viitekehyksenä että vähemmistöjen suojelun välineenä, ja muistuttaa, että nämä molemmat asiat on mainittu Kööpenhaminan arviointiperusteissa, jotka maiden on täytettävä, jos ne haluavat liittyä unioniin;
- K. ottaa huomioon, että Unescon mukaan kaikissa Euroopan maissa ja eurooppalaisten valtioiden merentakaisilla alueilla sekä unionin travelleriyhteisöissä on kieliä, jotka välittyvät vain suullisesti sukupolvelta toiselle ja joita olisi pidettävä uhanalaisina; toteaa, että joidenkin rajan molemmilla puolilla asuvien yhteisöjen uhanalaiset eurooppalaiset kielet ovat hyvin erilaisen suojan alaisia riippuen siitä, missä jäsenvaltiossa tai alueella asianomaista kieltä puhuvat asuvat;
- L. toteaa, että tämän vuoksi joissakin maissa ja joillakin alueilla on vähemmistökieliä tai alueellisia kieliä, jotka ovat uhanalaisia tai katoamassa mutta jotka niiden naapurimaissa ovat virallisia enemmistökieliä;
- M. katsoo, että eurooppalaisten kielten ja kulttuurien monimuotoisuus on luonnon monimuotoisuuden tavoin osa elävää kulttuuriperintöä, jonka avulla voidaan varmistaa

yhteiskuntiemme kestävä kehitys, minkä vuoksi eurooppalaisten kielten asema olisi turvattava ja niitä olisi suojeltava katoamiselta;

- N. ottaa huomioon, että kielellisen monimuotoisuuden kunnioittaminen edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta vahvistamalla keskinäistä ymmärtämystä sekä ihmisten omanarvontuntoa ja avomielisyyttä, ja katsoo, että kielellinen monimuotoisuus parantaa kulttuurin saavutettavuutta, tukee luovuutta ja kulttuurien välisten taitojen hankkimista ja edistää kansojen ja maiden välistä yhteistyötä;
- O. toteaa, että Lissabonin sopimuksen 167 artiklassa todetaan selkeästi, että ”unioni myötävaikuttaa siihen, että jäsenvaltioiden kulttuurit kehittyvät kukoistaviksi pitäen arvossa niiden kansallista ja alueellista monimuotoisuutta ja korostaen samalla niiden yhteistä kulttuuriperintöä”, ja kannustaa näin ollen toteuttamaan toimia, joilla säilytetään ja suojellaan unionin rikasta kielellistä kulttuuriperintöä osana sen monimuotoisuutta ja joiden avulla voidaan myös lähteä lujittamaan ja edistämään tätä kulttuuriperintöä jäsenvaltioiden toimenpiteitä täydentäen;
- P. ottaa huomioon, että unionin kielellisen monimuotoisuuden määritelmä kattaa viralliset kielet, virallisen kielen asemassa olevat kielet, alueelliset kielet sekä kielet, joita ei ole virallisesti tunnustettu jäsenvaltioissa;
- Q. ottaa huomioon, että uhanalaisia kieliä ovat myös kielet, jotka ovat uhanalaisia vain tietyillä alueilla, joiden yhteisössä kielen puhujien lukumäärä on vähenemässä merkittävästi, ja kielet, joista peräkkäisten väestönlaskentojen tiedot osoittavat, että niiden puhujien määrä on vähentynyt ratkaisevasti;
- R. ottaa huomioon, että myös jäsenvaltioiden viralliset kielet voivat olla uhanalaisia joillakin unionin alueilla;
- S. katsoo, että erityisesti katoamassa oleviin kieliin on kiinnitettävä huomiota niiden tilanteen kiireellisyyden vuoksi ja siksi on lähdeävä torjumaan uhanalaisia kieliä koskevia ennakkoluuloja ja otettava lähtökohdaksi sulautumisen torjunta sekä kansallisella että Euroopan tasolla;
- T. katsoo, että tehokkain oppiminen perustuu äidinkielellä opettamiseen;
- U. katsoo, että jos lapsille opetetaan alusta alkaen heidän äidinkieltään ja sen rinnalla virallista kieltä, useamman kielen oppiminen on heille luonnollinen asia myöhemmässä vaiheessa ja että monikielisydestä on hyötyä eurooppalaisille nuorille;
- V. ottaa huomioon, että uhanalaisiin kieliin Euroopassa kohdistuvaa uhkaa voidaan pienentää takaamalla periaate, jonka mukaisesti julkisen palvelun ja oikeudenkäytön alalla kyseistä kieltä kohdellaan oikeasuhteisesti, yhdenvertaisesti ja monimuotoisuuden periaatteen mukaisesti;
- W. ottaa huomioon, että kielen suojeleminen ja siirtyminen toteutuu varsin usein arkioppimisen kautta ja että tässä yhteydessä on tärkeää tunnustaa vapaaehtoisjärjestöjen, taiteiden ja taiteilijoiden rooli;
- X. toteaa, että uhanalaisten kielten ongelmaa ei oteta riittävässä määrin huomioon komission monikielisyystoimissa ja että kahden viimeisimmän monivuotisen rahoituskehysten

(2000–2007 ja 2007–2013) aikana unionin uhanalaisille kielille myöntämää tukea on vähennetty huomattavasti, mikä on lisännyt niiden ongelmia, ja katsoo, että tilanne ei saa jatkua samanlaisena seuraavassa monivuotisessa rahoituskehityksessä (2014–2020);

1. kehottaa unionia ja jäsenvaltioita ottamaan paremmin huomioon lukuisten eurooppalaisten kielten äärimmäisen uhanalaisen tulevaisuuden sekä sitoutumaan tiukasti unionin ainutlaatuista kielellistä ja kulttuurista perintöä suojelemaan ja edistävään politiikkaan toteuttamalla kunnianhimoisia ennakoivia uhanalaisten kielten elvyttämistoimia ja myöntämällä tähän tarkoitukseen kohtuulliset määrärahat; suosittaa, että toimilla olisi myös pyrittävä lisäämään unionin kansalaisten tietoisuutta siitä kielellisestä ja kulttuurisesta rikkaudesta, jota nämä yhteisöt edustavat; kehottaa jäsenvaltioita laatimaan toimintasuunnitelmia uhanalaisten kielten tukemiseksi sellaisten yhteisten hyvien käytäntöjen avulla, joita jo sovelletaan monissa Euroopan kieliyhteisöissä;
2. kehottaa jäsenvaltioiden hallituksia tuomitsemaan käytännöt, joilla uhanalaisten kieliyhteisöjen identiteettiä tai kieltä tai yhteisöjen kulttuurilaitoksia on uhattu tai uhataan kielellisen syrjinnän ja pakotetun tai peitetyn sulauttamisen keinoin;
3. kehottaa viimeisiäkin jäsenvaltioita ratifioimaan ja panemaan täytäntöön alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskevan eurooppalaisen peruskirjan; ottaa huomioon, että peruskirja toimii uhanalaisten kielten suojelun vertailukohtana ja yhtenä vähemmistöjen suojelun mekanismina ja että nämä molemmat asiat mainitaan Kööpenhaminan arviointiperusteissa, jotka maiden on täytettävä, jos ne haluavat liittyä unioniin;
4. kehottaa unionin jäsenvaltioita ja komissiota noudattamaan sekä jäsenvaltioiden alueella että kansainvälisissä sopimuksissa sitoumuksia, jotka ne ovat tehneet liittyessään vuonna 2005 kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä tehtyyn Unescon yleissopimukseen;
5. kehottaa unionin viranomaisia asettamaan kielellisen monimuotoisuuden tosiasiallisen kunnioittamisen ja erityisesti heikoimmassa asemassa olevien eurooppalaisten kielten suojelemisen ehdoksi, joka kaikkien unionin jäsenvaltioksi pyrkivien valtioiden on täytettävä;
6. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioiden hallituksia ja alueellisia viranomaisia käynnistämään ohjelmia, joilla edistetään suvaitsevaisuutta uhanalaisia kieliyhteisöjä ja etnisiä yhteisöjä kohtaan sekä näiden yhteisöjen ja niiden kieli- ja kulttuuriarvojen kunnioittamista yhteiskunnassa;
7. muistuttaa jäsenvaltioiden hallituksille ja alueellisille viranomaisille, että uhanalaisen kielen säilyminen tarkoittaa käytännössä uhanalaista kieltä käyttävän yhteisön säilymistä ja kehittymistä ja että kielen suojelua koskevien kulttuuri- ja koulutusnäkökohtien lisäksi taloudellinen ja sosiaalinen ulottuvuus on otettava huomioon myös kielen suojelutoimien suunnittelussa;
8. kehottaa komissiota ehdottamaan konkreettisia toimenpiteitä uhanalaisten kielten suojelemiseksi ja kehottaa komissiota ja neuvostoa perussopimuksissa annettujen valtuuksiensa mukaisesti hyväksymään unionin tasolla poliittisia toimia ja laatimaan ohjelmia, joilla tuetaan uhanalaisia kieliä ja kielellistä monimuotoisuutta kaudella 2014–2020 käytössä olevista unionin rahoitusvälineistä, joita ovat näiden kielten

dokumentointiohjelmat, koulutus-, nuoriso- ja urheilualan ohjelmat, sosiaalisen osallisuuden sekä tutkimuksen ja kehittämisen ohjelmat, kulttuuri- ja mediaohjelma, rakennerahastot (koheesiorahasto, Euroopan aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto, Euroopan alueellinen yhteistyö ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto) sekä kaikki uuden teknologian, sosiaalisen median ja multimediatyökalujen käyttöä edistävät välineet ja vaihtomekanismit, sisältöjen ja sovellusten tuottamisen tukeminen mukaan lukien; katsoo, että näiden välineiden käytössä olisi keskityttävä ohjelmiin ja toimiin, joiden tavoitteet joko kulttuurisesti tai taloudellisesti ovat laajempia ulottuen kyseisen yhteisön ja sen alueen ulkopuolelle; kehottaa komissiota ottamaan huomioon myös sen, että kieliyhteisöjen pienuus aiheuttaa hallinnollisia ja oikeudellisia esteitä uhanalaisia kieliä koskevissa hankkeissa;

9. katsoo, että koska asia on kiireellinen, uhanalaisten kielten suojelutoimien rahoituksen on oltava mahdollisimman helposti saatavissa ja mahdollisimman selkeää, jotta rahoitusta haluavat voivat auttaa uhanalaisia kieliä tosiasiallisesti ja tiettyssä ajassa;
10. katsoo, että unionin olisi kannustettava jäsenvaltioita soveltamaan sellaista kielipolitiikkaa, että uhanalainen kieli voi olla lapsen äidinkieli varhaislapsuudesta lähtien; toteaa, että tieteellisten tutkimusten mukaan kahden tai useamman kielen oppimisen edistäminen helpottaisi muiden kielten oppimista myöhemmin samalla kun se kannustaisi kielten siirtämiseen sukupolvelta toiselle ja tukisi konkreettisesti uhanalaisten kielten puhujia kielensä sukupolvelta toiselle siirtämisessä alueilla, joilla uhanalainen keli on katoamassa;
11. kannattaa kaikenikäisille opiskelijoille annettavan uhanalaisten kielten opetuksen tehostamista asianmukaisilla menetelmillä ja myös etäoppimisen avulla, jotta voidaan kehittää monikulttuurisuuteen ja kielelliseen moniarvoisuuteen perustuvaa todellista unionin kansalaisuutta;
12. panee merkille komission toteuttamat monikielisyysohjelmat; katsoo, että hankkeiden vastuuhenkilöiden on voitava hyödyntää kyseisiä ohjelmia, ja ottaa huomioon, että uhanalaisten kielten säilymisen puolesta kamppailevat kieliyhteisöt ovat usein henkilömääräisesti pieniä, ja vaatii näin ollen, että komission on varmistettava, ettei näiden yhteisöjen vähäinen taloudellinen sitoutuminen, edunsaajien vähäinen lukumäärä tai alueen pieni koko muodostu ohjelmien tukikelpoisuuden esteeksi; kehottaa komissiota mainostamaan näitä ohjelmia ja helpottamaan niiden hyödyntämistä sekä antamaan tukikelpoisuutta koskevia ohjeita; kehottaa jäsenvaltioita toimimaan näiden unionin tukea saavien uhanalaisten pienten kieliyhteisöjen välittäjinä ja tukijoina ja muistuttaa toisaalta, että kielellisen monimuotoisuuden edistämistä koskevaa unionin rahoitusta ei pidä suunnata alkuperäisestä muihin tarkoituksiin eikä käyttää sellaisten toimien tukemiseen, joiden yhteydessä uhanalaisia kieliä käytetään yleisempien poliittisten tavoitteiden saavuttamisen välineinä;
13. toteaa, että kielten elvyttämispolitiikka vaatii pitkäaikaista toimintaa, jonka on perustuttava monenlaisten yhteen sovitettujen toimien suunnitteluun ja ulotuttava useille eri aloille, erityisesti koulutukseen (johon sisältyy esi- ja perusasteen opetus todellisena voimavarana sekä vanhempien kouluttaminen kyseisellä kielellä), hallintoon, mediaohjelmiin (joihin sisältyy myös mahdollisuus perustaa ja kehittää radio- ja televisioasemia), taiteisiin sekä kaikkiin julkisen elämän aloihin, mikä edellyttää, että varoja on saatava käyttöön pitkällä aikavälillä; katsoo, että olisi tuettava tällaisten

ohjelmien suunnittelua, hyvien käytäntöjen vaihtoa eri kieliyhteisöjen välillä ja arviointimenettelyjen käyttöönottoa;

14. muistuttaa, että on tärkeää jatkaa lähinnä suullisesti käytettyjen kielten standardointia;
15. kehottaa jäsenvaltioita kiinnittämään enenevässä määrin huomiota erityisesti uhanalaisiin kieliin keskittyviin korkeakouluopintoihin ja tutkimukseen sekä tukemaan niitä;
16. katsoo, että uutta teknologiaa voidaan hyödyntää uhanalaisten eurooppalaisten kielten osaamisen, levittämisen, opettamisen ja säilyttämisen edistämiseksi;
17. korostaa, että on tärkeää, että uhanalaiset kielet siirtyvät perheissä sukupolvelta toiselle, ja katsoo, että on tärkeää edistää uhanalaisten kielten oppimista tarvittaessa erityisessä koulutusjärjestelmässä; kehottaa jäsenvaltioita ja alueellisia viranomaisia kehittämään koulutustoimia ja opetusmateriaaleja tätä tarkoitusta varten;
18. katsoo, että kielten elvyttämisen yhteydessä on yhtäläisen tärkeää, että pääosin perhepiirissä käytettäviä, toissijaiseen asemaan joutuneita kieliä on voitava käyttää yhteiskunnassa julkisesti;
19. kehottaa komissiota toimimaan yhteistyössä uhanalaisten kielten suojelua ja edistämistä koskevia tavoitteita toteuttavien kansainvälisten järjestöjen kuten Unescon ja Euroopan neuvoston kanssa;
20. suosittelee, että jäsenvaltiot seuraavat heikoimmassa asemassa olevien kielten kehitystä siten, että toimintaan osallistuvat sekä valtion viranomaiset että sellaisten alueiden viranomaiset, joilla on käytössä oma kieli virallisena kielenä tai muutoin;
21. katsoo, että tiedotusvälineiden ja varsinkin uuden median rooli voi olla merkittävä uhanalaisten kielten suojelussa etenkin tulevien sukupolvien kannalta; korostaa, että myös uutta teknologiaa voidaan käyttää mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi;
22. kehottaa erityisesti paikallisviranomaisia ryhtymään elvytystoimiin tilanteen muuttamiseksi ottaen huomioon, että kielen viimeisen puhujan kuolema merkitsee yleensä kyseisen kielen katoamista;
23. toteaa, että digitointi saattaa osaltaan ehkäistä kielten sukupuuttoon kuolemista; kehottaa näin ollen paikallisviranomaisia keräämään ja julkaisemaan verkkosivustoilla näillä kielillä kirjoja ja äänitteitä ja kaikkia muita kielellisen perinnön muotoja;
24. ehdottaa, että kansainvälisen yhteisön ja jäsenvaltioiden olisi annettava uhanalaisille kieliyhteisöille mahdollisuuksia vaikuttaa omaan tilanteeseensa, jotta he oivaltavat, että heidän oman kielensä käyttämisestä ja suojelusta on etua sekä heidän omalle yhteisölleen että Euroopalle;
25. kehottaa komissiota tukemaan pitkäjänteisesti eri ohjelmista monikansallisia verkostoja sekä Euroopan laajuisia aloitteita ja toimia, joilla pyritään parantamaan uhanalaisten kielten asemaa, ja korostaa, että Unescon laatiman uhanalaisten kielten kartaston jatkuvuus ja täydentäminen on varmistettava tukemalla sitä aktiivisesti ja on laadittava yhdenmukaisia indikaattoreita, joiden avulla voidaan seurata kunkin kielen tilaa ja sen katoamisen ehkäisemistä koskevien toimien tuloksia;

26. kehottaa komissiota jatkamaan Euromosaic-tutkimuksella alkanutta tutkimusta sekä esittämään esimerkkejä kansallisista aktiivisista toimista, joilla on merkittävästi vähennetty jonkin eurooppalaisen kielen katoamisen uhkaa; suosittelee, että osaamisen, asiantuntemuksen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa eri kieliyhteisöjen välillä tuetaan siten, että eurooppalaiset kieliverkostot arvioivat jäsenvaltioiden toimia, joilla säilytetään, suojellaan ja edistetään uhanalaisia kieliä, ja että komissio laatii vastaavat suositukset;
27. kehottaa komissiota tukemaan tutkimusta, joka koskee uhanalaisten kielten omaksumista ja elvyttämistä sekä kaksikielisille ja monikielisille unionin kansalaisille koituvia kognitiivisia ja sosiaalisia hyötyjä;
28. kehottaa jäsenvaltioita, jotka eivät ole alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskevan Euroopan neuvoston peruskirjan (1992) ja kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevaa puiteyleissopimuksen (1995) sopimuspuolia, allekirjoittamaan ja ratifioimaan mainitut sopimukset;
29. kehottaa komissiota harkitsemaan mahdollisia unionin uhanalaisten kielten suojelua koskevia toimia;
30. kehottaa komissiota tukemaan uhanalaisten kielten käyttöä edistäviä pilottihankkeita sekä yksittäisten kieliyhteisöjen omia toimintasuunnitelmia;
31. katsoo, että unionin olisi tuettava kielellistä monimuotoisuutta suhteissaan etenkin sellaisiin kolmansiiin maihin, jotka haluavat liittyä siihen;
32. kehottaa komissiota harkitsemaan uhanalaisten kielten suojelua, turvaamista ja edistämistä koskevien unionin erityistoimien määrittämistä;
33. katsoo, että monikielisyys edistämiseen liittyvät ohjelmat ovat keskeisiä ohjelmia unionin naapuri- ja ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokasmaita koskevissa toimintastrategioissa;
34. katsoo, että kielten elvyttämistä koskevissa komission tukitoimissa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota digitaaliseen mediaan ja sosiaaliseen mediaan liittyviin aloitteisiin ja pyrittävä varmistamaan, että nuoret sukupolvet ovat mukana Euroopan uhanalaisiin kieliin liittyvässä toiminnassa;
35. katsoo, että komission olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että tietyt jäsenvaltiot vaarantavat omilla toimillaan kielten säilymisen rajojensa sisäpuolella, vaikka nämä kielet eivät olisikaan uhanalaisia koko Euroopassa;
36. muistuttaa, että useilta hyödyllisiltä verkkosivustoilta saa tietoa ohjelmista, joista voidaan rahoittaa uhanalaisten kielten edistämistä koskevia hankkeita, ja kehottaa komissiota käynnistämään ehdotuspyyntömenettelyn näiden verkkosivustojen päivittämisestä vuosina 2014–2020 toteutettavien uusien ohjelmien huomioon ottamiseksi sekä tiedottamaan asiasta paremmin etenkin asianomaisten kieliyhteisöjen keskuudessa;
37. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.